

vaan

**Orgaan van de Bond van
Hervormde Mannenverenigingen op Gereformeerde Grondslag**

- Openingswoord blz. 3
- Onder een vergrootglas blz. 11
- Lezing blz. 15
- Foto-impresie blz. 20

Ds. J.H. Lammers

• *Van de voorzitter*

Meeleven

Al enige tijd tobt onze oud-voorzitter ds. W. Westland, die op 2 maart 70 jaar geworden is, met zijn gezondheid. Wat er nog bij gekomen is, is dat hij een paar maanden geleden bij de afronding van zijn werk als consulent in Hardinxveld-Giessendam gevallen is. Hij moest aan zijn schouder worden geopereerd. Hopelijk vindt er herstel plaats en mag hij weer enig werk doen in de wijngaard van de Heere. We wensen hem en zijn vrouw de zegen van de Heere toe. Voor wie wil meelevens, geef ik het adres: Bonkelaarsplein 46, 3363 EL Sliedrecht.

Emeritaat

Het Latijnse woord 'emeritus' betekent 'uitgediend'. Het woord wordt onder andere voor hoogleraren en geestelijken gebruikt die met pensioen gaan. Bij predikanten betekent emeritaat dat iemand geen eigen gemeente meer heeft. Men behoudt wel het recht om in kerkdiensten voor te gaan en de sacramenten te bedienen. Waarom ik dit zeg? Op zondag 22 april j.l. nam ds. J.P. Nap, onze tweede voorzitter, afscheid van de hervormde gemeente van Lunteren i.v.m. het emeritaat. We wensen hem en zijn vrouw Gods nabijheid toe bij deze verandering in hun leven.

Israël 70 jaar

De Joden woonden vanaf 70 n.C. toen Jeruzalem door de Romeinen werd verwoest, in de diaspora. Op 14 mei 1948 werd door Ben Gurion de staat Israël uitgeroepen. Een zeer opvallend gebeuren kort na de Tweede Wereldoorlog, waarin zes miljoen Joden werden vermoord door het nazi regime. We weten ons als Kerk met het Joodse volk verbonden vanwege de God van Israël en vanwege Jezus Die uit het Joodse volk is voortgekomen. Het is onze roeping om voortdurend te bidden voor de vrede van Jeruzalem.

• De kopij voor het juli/aug.-nummer moet vóór 20 juni bij de drukker (info@boutdruk.nl) aanwezig zijn.

• *in dit nummer*

Van de voorzitter.....	2
Openingswoord Huishoudelijke Vergadering.....	3
Bijbelstudie o.t.....	5
Bijbelstudie n.t.....	8
'Onder een vergrootglas'.....	11
Dordtse Leerregels.....	13
Lezing.....	15
Organisatienieuws.....	18
Boekbesprekingen.....	19
Overlijdensbericht.....	19
Foto-impresie Huishoudelijke Vergadering.....	20

Adres administratie:

Hervormd Bonds bureau, Beatrixstraat 20a,
3862 DB Nijkerk • T 033 - 2456699
Email: bonds bureau@filtnet.nl
Bankrek.nr. NL08RABO0377871559
t.n.v. Herv. Mannenbond op G.G. te Nijkerk

Openingstijden Hervormd Bonds bureau:

Maandag t/m donderdag van 8.30-11.30 uur.
Vrijdag gesloten.

Verschenen aan Jakobus

1 Kor. 15 : 7a

Van de verschijning van de Heere Jezus aan Jakobus weten we niet veel. Er wordt algemeen van uitgegaan dat het niet om een discipel gaat, maar om de broer van de Heere Jezus (Matth.13: 55). Maria heeft na de geboorte van Jezus nog meer kinderen ontvangen. Mattheüs zinspeelt erop, wanneer hij schrijft na de melding van de geboorte van Jezus: *'En hij (Jozef), had geen gemeenschap met haar, totdat zij haar eerstgeboren Zoon geboord had... (Mt 1: 25).'* Jakobus heeft van jongs af met de Heere Jezus geleefd. Hij heeft opgevangen hoe Hij was als kind en jongere. Hij heeft vernomen wat er gebeurde in de tempel in Jeruzalem toen Jezus 12 jaar oud was. Jezus deed de schriftgeleerden verbaasd staan vanwege Zijn kennis. Desondanks geloofde hij, evenals de andere broers, niet in Jezus (Joh 7: 5). Hij vond dat Jezus Zich teveel verbeeldde. Is het Jakobus nooit opgevallen dat Jezus niet zondigde? Dat Hij niet loog en oneerlijk was? Niet treiterde en driftig werd? Welk een verblinding bij Jakobus en zijn broers. Het heeft Jezus verdriet gedaan. Het wordt vervuld wat staat in Psalm 69: 9: *'Een vreemde ben ik geworden voor mijn broeders, een onbekende voor de kinderen van mijn moeder.'*

Wat is de achtergrond van het ongeloof van Jakobus? Het zal niet anders geweest zijn dan bij de andere Joden: eigengerechtigheid. Het is voor Jakobus te gemakkelijk om je toe te vertrouwen aan de Heere Jezus. Als het aan Jakobus gelegen had, zou er geen verandering gekomen zijn.

Op het kruis draagt Jezus Zijn moeder op aan Johannes, een van de twaalf discipelen, en niet aan Jakobus, wat voor de hand had gelegen. Jakobus is niet geschikt om zijn moeder in huis te nemen, omdat er geen geestelijke verbondenheid is.

In de periode van veertig dagen tussen Zijn opstanding en Zijn Hemelvaart zoekt Jezus Zijn ongelovige broer op. Hoe en wanneer het precies gebeurt, blijft voor ons verborgen. Is het op de dag van de opstanding? Of kort voor de Hemelvaart? Het wordt in ieder geval een allesbeslissende ontmoeting. Hou zouden wij iemand behandelen die ons persoonlijk afwijst? We zouden duidelijk laten merken dat we beledigd zijn. We zouden hem of haar negeren. De Heere Jezus doet dat echter niet. Neem het voorbeeld van Jezus over. Zoek de ander op die niet weet wat het is om te leven van genade en vol is van eigen werken.

Tijdens de verschijning wordt Jakobus ervan overtuigd dat hij ongelijk heeft en dat Jezus gelijk heeft, dat Hij echt de Messias is, de Zoon van God. Hij leert zijn zonde inzien en belijden en zich over te geven aan de Heere Jezus. Zal Jezus zoals bij anderen aan wie Hij verscheen, niet hebben laten zien vanuit het O.T dat Hij als de Messias moest gaan van lijden tot heerlijkheid? Zal Hij niet gezegd hebben: Ook voor jou ben Ik deze weg gegaan, Jakobus. Ook voor jouw zon-

den heb Ik met Mijn bloed betaald. Ook voor jou ben Ik uit het graf verrezen. Het verzet van Jakobus wordt verbroken. Zijn hart wordt ingewonnen voor de Heere Jezus. Hij verliest zijn eigen gerechtigheid en ontdekt dat zalig worden anders gaat dan dat hij zich altijd heeft voorgesteld. De ontmoeting met Jezus brengt een radicale verandering in het leven van Jakobus. De hoogmoed maakt plaats voor ootmoed. De ergernis maakt plaats voor liefde.

Niet ieder krijgt dezelfde weg. Er zijn echter wel overeenkomsten tussen Jakobus en ons vandaag. Evenals Jakobus zijn wij vanuit onszelf dood in zonden en misdaden. Het uit zich bij de een anders dan bij de ander. Is er sprake van een leven, zoals je zelf wil? De ander leeft onberispelijk en netjes zoals Jakobus, maar houdt Jezus buiten zijn of haar leven. De één leeft in ongerechtigheid en de ander in eigengerechtigheid. Maar bij beide is het: *'Immers, het bedenken van het vlees is vijandschap tegen God'* (Rom.8:7). Hoe kan het anders worden? Daar is een ontmoeting met de Heere Jezus voor nodig. Maria zal haar best hebben gedaan om Jakobus te veranderen. Maar het is niet gelukt. Hoe kun je als vader en moeder bezig zijn om je kind op andere gedachten te brengen, maar je voelt je onmachtig. Jezus brengt in Zijn opstandingskracht verandering tot stand. Toen en ook nu.

In Zijn opstandingskracht verbreekt Jezus de dood van onze ergernis, ons ongeloof, onze onwil en onze zelfhandhaving. Daarom hoeft niemand vandaag te denken: voor mij kan het niet. Pasen zegt ons dat we een levende Heiland hebben. Er zijn voor Hem geen hopeloze gevallen. Het meest verharde hart kan Hij breken. Het meest verloren leven weet Hij nieuwe glans te geven.

Verscheen Jezus ook maar aan mij? Dat doet Hij. Niet zoals in de veertig dagen tussen Pasen en Hemelvaartsdag. Jezus verschijnt in het Evangelie. Dankzij de ooggetuigen en de oorgetuigen, zoals Jakobus, horen wij wie Jezus is. In vers 3 horen we wat de kern van het Evangelie is: *'Christus is gestorven voor onze zonden naar de Schriften, Hij is begraven, en Hij is opgewekt op de derde dag naar de Schriften'*.

Het Evangelie horen we, wanneer we in onze bijbel lezen en op zondag in de kerk zijn. Elke zondag is het Pasen, wanneer Jezus in het Evangelie tot ons komt. Wat voor ons nodig is, is dat we het Evangelie dat we op zondag horen, geloven en erop staan (vers 1). Dat we op dit fundament ons levenshuis zullen bouwen.

Na de Hemelvaart is Jakobus te vinden in de kring van de discipelen (Hand. 1: 14). Blijkbaar heeft hij zich aangesloten bij Jezus' andere volgelingen. Hij wordt zelfs één van de voormannen van de eerste christengemeente (Hand.15:13).

Verder weten we dat Jakobus een brief geschreven heeft die in het N.T bewaard is. En uit die brief blijkt hoe de verhouding is geworden van Jakobus tot Jezus. Hij stelt zichzelf niet voor als broer van Jezus maar als dienstknecht van God en van de Heere Jezus Christus. Mooier kan het niet worden gezegd: waar de Opgestane in je leven komt, krijgt Hij de leiding van mijn leven. Het wordt onze vraag: Wat wilt U dat we doen? We zijn niet alleen een hoorder, maar ook een dader van het Woord.

Veenendaal, 7 april 2018.

God de Schepper

Psalm 8

De Psalmen geven antwoord op de woorden van de Thora. In de Psalmen worden Gods daden in schepping en verlossing bezongen. Psalm 8 bezingt - evenals Psalm 19, 29, 65, 104, 148 - de lof op Gods scheppingsdaden. Deze Psalm is uniek. Immers, dit is de eerste en enige lofzang die helemaal tot God gericht is. Psalm 8 staat tussen de Psalmen 3-7 aan de ene kant, en de Psalmen 9-14 aan de andere kant. Temidden van de ellende die bezongen wordt in de omringende klaag- en vraagpsalmen benadrukt dit loflied de hoge plaats en waarde van de mens.

Na de zondeval

Op het eerste gezicht lijkt in deze Psalm de zondeval ver buiten beeld te zijn. De mens wordt getekend als bijna goddelijk en heersend over de dieren, zoals het bedoeld was in Genesis 1 vers 26. Weet David - de dichter van dit lied - dan niet van de gevolgen van Genesis 3? Jazeker, de aanwezigheid van vijanden en het spreken over de mens als sterveling bepalen ons bij de gebrokenheid na de zondeval. Toch wordt er ook buiten het paradijs hoog gezongen over God en Zijn bedoeling met de mens. Al is het beeld van God in de mens gebroken, het is niet weg. Ook buiten het paradijs wordt de mens immers beelddrager van God genoemd (Genesis 9 vers 1-7).

Inclusio

Het begin en het einde van dit lied zijn als twee handen waardoor de mens wordt vastgehouden. Evenals in verschillende andere

Psalmen zijn de woorden aan het begin en het einde hetzelfde. In de uitlegtraditie wordt dit een zogenaamde inclusio genoemd, het Latijnse woord voor insluiting. Nadat vermeld is wie deze Psalm heeft geschreven en op welke wijs de Psalm gezongen moet worden, klinkt de Naam: HEERE. Terwijl in Genesis 1 de naam HEERE niet klinkt, worden de woorden van Psalm 8 door de Verbondsnaam ingesloten. Hier wordt dus niet gezongen over de mens los van Zijn Schepper. Binnen de schepping wil de Heere leven met Zijn mensen binnen het verbond dat Hijzelf aangaat met de mens. De Naam van God wordt zichtbaar in heel de schepping (vgl. Psalm 19: 2-5). Het heelal en de kunstige orde die God in de schepping heeft aangebracht is een spiegel van Gods glorie (Calvijn). Zelfs boven de hemelen wordt Zijn majesteit getoond. Later in de Psalm wordt dat concreet ingevuld met de plaats die de maan en de sterren van God hebben ontvangen. Opmerkelijk genoeg valt in de inclusio het persoonlijke voornaamwoord onze. Verder spreekt David in dit lied in de ik-vorm.

Kinderen

In vers 3 gaat het ineens van het grote naar het kleine, van het hemelgewelf naar kinder-gebrabbel. Door het spreken van kinderen en zuigelingen legt de Heere een sterk fundament. Later citeert Jezus - in Mattheus 21 vers 16 - deze woorden vanuit de Griekse vertaling van het Oude Testament. Daarin wordt duidelijk dat het spreken van kinderen en zuige-

lingen tot lof van God is. In het gebrabbel van kinderen komt Gods scheppingsmacht openbaar. Ook in de Psalmen 29 vers 1, 68 vers 35, 96 vers 7 staan kracht en lof bij elkaar. De tegenstanders en vijanden zullen - door het gebrabbel van kinderen - ophouden en worden zo tot zwijgen gebracht. Hierin wordt de vreemdheid van Israëls God zichtbaar. Het zwakkere kiest de Heere uit om het sterke te beschamen. Hij zet juist kinderen in om Zijn vijanden te kijk te zetten. Wie denkt hier niet aan Mozes het kind dat door het water heen werd gered en door allerlei verwickelingen uiteindelijk klaar werd gemaakt om Gods volk uit te leiden. Zo heeft de God van Israel het steeds weer gedaan. Het allerdiepst in het Kind van Bethlehem.

Nacht

Dit lied is - zoals blijkt uit vers 4 en 5 - in een nachtelijk uur ontstaan. David keek naar het werk van Gods vingers. Vol bewondering zingt hij over de maan en de sterren die een plaats kregen van God. Hij kent ze alle bij name en er wordt er niet één gemist (vgl. Psalm 147 vers 4 en Jesaja 40 vers 26). De sterrenhemel geeft David een gevoel van eigen geringheid en hemelse verwondering. Deze aanblik doet hem uitroepen: 'Wat is dan de sterveling, dat U aan hem denkt en het mensenkind, dat U hem aanziet?' Dit denken aan kan ook vertaald worden met zorgen voor. Deze vraag komt meer en onder verschillende omstandigheden voor in de Bijbel (vgl. Job 7 vers 17, 15 vers 14 en Psalm 144 vers 3). Achter deze vraag proef je de verwondering over Gods intelligentie. In de huidige tijd roept Gods persoonlijke kennen van ieder mens steeds meer vragen op. Zou dat wel kunnen? Vreemd eigenlijk

dat de moderne mens deze vraag stelt. De mogelijkheden zijn immers ongekend groot geworden. De ontdekkingen op allerlei gebied zijn fenomenaal. Ik dacht aan een documentaire die ik eens zag over de pinguïns op de Zuidpool. Samen krijgen ze op zeker moment wel honderd vijftigduizend jongen. Elke jonge pinguïn moet natuurlijk eten krijgen. De ouders laten dus soms hun jong achter. Ze gaan naar de zee om voedsel te halen. De kleine pinguïns krioelen door elkaar. Ze lijken allemaal op elkaar. Met het blote oog zijn ze niet van elkaar te onderscheiden. Na enige tijd komen die ouders terug. En je denkt: hoe kun je ooit je eigen jong weer terugvinden? Al die jonge pinguïns beginnen te dringen en te roepen. Je kunt er als mens niks aan onderscheiden, maar die oudere pinguïns wel. Ze horen in die massa jonge pinguïns het geluid van hun ene jong. Ze rekken zich uit. Ze waggelen naar hun eigen jong. Als ik dat zie, dan heb ik er alle vertrouwen in dat de God van Psalm 8, elk mens ook vandaag kent en weet te vinden. De vraag is echter in Psalm 8 hoe God dan aan de sterveling denkt?

Heersen

In de verzen 6-9 geeft David daar antwoord op. De mens is bijna goddelijk gemaakt, volgens David. De vertaling die wij het meeste lezen, spreekt over de mens die 'een weinig minder gemaakt is dan de engelen'. Hier wordt de Griekse vertaling van het Oude Testament gevolgd, waaruit wordt geciteerd in Hebreeën 2 vers 6-9. De mens ontvangt immers eer en luister. Deze woorden onderstrepen de koninklijke waardigheid van de mens. Hij is door God aangesteld als onderkoning. Hij mag heersen over de werken van Gods handen. In dit

onderdeel van de Psalm blijkt opnieuw dat we de Psalmen hebben te lezen als antwoord op de woorden van de Thora. Het is immers deze opdracht die in Genesis 1: 26-30 aan de mens wordt toevertrouwd. In een recente studie zegt dr. M.J. Paul hier het volgende over: “Aan de mens is de heerschappij over de wereld van de dieren toevertrouwd. De uitdrukking ‘opdat zij heersen’ heeft betrekking op alle komende generaties. De mens mag van het geschapene gebruikmaken voor zover dit niet strijdig is met de dienst aan God. Heersen is ook beheren en zorg dragen, waarbij eigen inzicht en creativiteit ingezet worden (vgl. Genesis 2: 15; Psalm 72). In Genesis 2 wordt dit ingevuld door de dieren een naam te geven, terwijl in het vervolg blijkt dat de dieren ook ingezet kunnen worden tot nut van de mens. (Paul, Oorspronkelijk, 146-147).” Dit heersen over de werken van Gods handen is dus geen heersen als een machtswellusteling, maar een heersen in liefde.

Christologisch

Ik geef meteen toe, dat daar weinig van terecht is gebracht in deze wereld. De Thora staat vol met goede wetten om de aarde op een goede manier te bebouwen en bewaren, maar wie de geschiedenis van de mensheid beziet, komt er al snel achter dat de mens een spoor van vernieling heeft getrokken. Juist en vooral ook in de goede schepping van God. Jezus Christus is gekomen om de inhoud van deze Psalm te realiseren. Wat in de Psalm aan de mens wordt toegeschreven is ten volle waar geworden in Christus Jezus. Het is niet voor niets dat in Hebreëen 2 vers 6-9, 1 Korinthe 15 vers 27 en Efeze 1 vers 22 passages uit deze Psalm worden aangehaald en op Christus worden betrokken. In de geschiedenis van het christendom is om die reden Psalm 8 ver-

bonden met de Hemelvaartsdag. Christus is immers met eer en heerlijkheid gekroond en aan Hem Zijn immers alle dingen onderworpen. Nu zien wij dat echter nog niet, maar wie uit Hem leeft, zal binnen het verbond gelovig mogen heersen over de schepping van de Heere. ‘Christus is immers het levende beeld Gods en naar dat beeld moeten wij hervormd worden’ (Calvijn). Wie bij Hem leeft, weet zich omarmd door de HEERE Zelf en moet het wel zingen in verwondering: ‘HEERE, onze Heere, hoe machtig is Uw Naam op de hele aarde!’

Vragen

- 1a. Wat wordt er met de woorden van Psalm 8 vers 2a en 10 bedoeld?
- b. Wat zegt Psalm 19 over de schepping en de Thora? Wat heeft dat ons te zeggen?
- c. Op welke manier wordt deze spanning tussen schepping en openbaring door Paulus onder woorden gebracht in Romeinen 1 vers 18-25?
- 2a. Hoe krijgt het ‘heersen van de mens’ gestalte in de Psalm en in het geheel van de Bijbel?
- b. Hoe krijgt dit - vanuit Christus - gestalte in ons eigen leven en zouden de wetten - die aandacht vragen voor het bebouwen van de aarde - ons daarbij nog kunnen helpen?
3. ‘God wil met Zijn schepping ons dienen (Nederlandse Geloofsbelijdenis, Artikel 12).’ In welke concrete dingen van de schepping merkt u dat God u dient?
- 4a. In vers 3 wordt er gesproken over kinderen en zuigelingen die door God worden gebruikt om vijanden te doen ophouden. Noem eens Bijbelse voorbeelden hiervan.
- b. Hoe vindt dit vers zijn diepste vervulling in Christus?

- 5a. In Psalm 8 en Heidelbergse Catechismus zondag 9 wordt zeer persoonlijk gesproken over de schepping. Op welke persoonlijke manier spreekt genoemde zondagsafdeling over de schepping?
- b. Zijn er momenten in uw leven dat u diezelfde verwondering van David kent (vgl. vers 5)?
Zo ja, wanneer dan?
6. Reageer op onderstaande stellingen:
- a. Het is de taak van de wetenschap de geheimen van Gods werken zo te onderzoeken dat de mens daardoor dichter bij God komt (Calvijn).
- b. De miljoenen jaren van de sterrenkunde en de biologie laten wij rustig zwemmen. Wij houden ons aan de ouderwetse zesduizend jaren, waarmee wij, praktisch gesproken, in de Bijbel te maken krijgen. Wij houden ons dicht bij het kruis. Met die enkele duizenden jaren hebben wij al genoeg te stellen. De andere kunnen wij aan God overlaten (Noordmans).

Ds. A.C. de Kruijf

• *Bijbelstudie n. t.*

Aanwijzingen voor het gemeenteleven

1 Timotheüs 2 : 1–15

Correctie van misstanden?

Met hoofdstuk twee begint, na de inleidende opmerkingen uit het eerste hoofdstuk, het hoofddeel van de eerste Timotheüsbrief. Daarin geeft Paulus zijn leerling Timotheüs aanwijzingen voor de manier waarop het gemeentelijk leven gestalte moet krijgen.

Binnen dat hoofddeel van de brief heeft men de hoofdstukken twee en drie vaak opgevat als een soort op zichzelf staand kerkordelijk betoog, zonder verband met de situatie in Efeze. Toch ligt het veel meer voor de hand dat de zaken die Paulus aansnijdt zijn ingegeven door wat er speelt in de gemeente waaraan Timotheüs leiding geeft. Het lijkt erop dat de apostel inhaakt op misstanden die er in de gemeente zijn of die dreigen te ontstaan. Ver-

moedelijk heeft dit te maken met de dwaalleer die problemen veroorzaakte in Efeze.

Ruimere voorbede

Van alle dingen die Paulus aan de orde wil stellen, heeft er één de hoogste prioriteit. Het gaat om een zaak die *'vóór alles'* moet gebeuren (vers 1). Er moet wat veranderen aan het bidden in de gemeente. Er wordt blijkbaar niet goed gebeden. Wat moet er gebeuren? Men moet bidden *'voor alle mensen'*. Dat doen de christenen van Efeze blijkbaar niet. De precieze achtergrond is niet duidelijk, maar je krijgt de indruk dat de Efeziërs bepaalde mensen en bepaalde groepen buitensluiten voor zichzelf. En dat ze zich helemaal richtten op hun eigen groepje: de mensen die net zo denken als zichzelf. De rest is buiten

beeld. Hier grijpt Paulus in. Jullie moeten niet alleen bidden voor jullie eigen kringetje, maar voor *alle mensen*. De rest van de wereld is er ook nog! Bidt ook voor hen!

Voor één groep vraagt Paulus speciaal voorbede: *'voor koningen en voor allen die hooggeplaatst zijn'* (vers 2). Bidden dus voor allen die over ons zijn gesteld. Ze hebben een zware en verantwoordelijke taak. Van hun daden hangt heel veel af. Als zij goed besturen, dan kan het volk – dan kan ook de gemeente – in *'alle godsvrucht en waardigheid'* leven. Dan is er ruimte om in alle rust en vrede als gelovige te leven en de boodschap uit te dragen.

Bidden voor de overheid, daar beginnen de Efeziërs blijkbaar niet aan. Je kunt je voorstellen wat hun gedachten geweest kunnen zijn. Het zijn toch allemaal heidenen die bestuurders. Daar ga je toch niet voor bidden. Als je toch ziet wat ze allemaal doen en voorstaan!

Verlangen dat zondaren zalig worden

We moeten bidden voor alle mensen. *'Dat is goed en welgevallig in de ogen van God'* (vers 3). Dat ziet Hij graag. Want, zo lezen we, Hij *'wil dat alle mensen zalig worden en tot kennis van de waarheid komen'* (vers 4).

Er is over dit laatste vers de eeuwen door heel wat te doen geweest. De Bijbel is er immers helder over dat niet alle mensen gered worden en dat dat niet buiten Gods wil omgaat. Er is ook zoiets als de uitverkiezing. Als iemand zalig wordt, dan is dat uiteindelijk omdat hij of zij uitverkoren is. Onder andere Augustinus en Calvijn vatten 'alle' daarom op als 'allerlei': het is Gods wil dat allerlei categorieën mensen zalig worden. Naar mijn idee is dat een te zwakke weergave van wat de tekst zegt. Zeker, de uitverkiezing is er. Maar dat is hier buiten beeld. Hier staat een ander element van Gods

wil op de voorgrond, namelijk dat wat we ook vinden in 2 Petrus 3:9: *'[De Heere] wil niet dat enigen verloren gaan, maar dat allen tot bekeering komen'* (vergelijk ook Ezechiël 33:11).

Het gaat om Gods verlangen om zondars zalig te maken. Niemand kan zeggen: ik zou wel gered willen worden, maar de Heere wil niet. Paulus benadrukt dat Christus Zich gegeven heeft als een losprijs voor allen (vers 6). Dat wil, in eerbied gesproken, niet zeggen dat Christus aan het kruis dacht dat alle mensen door Zijn verzoeningswerk zalig zouden worden, maar dat dat een misvatting was, omdat er toch mensen verloren gaan. Het wil wel zeggen dat er verlossing mogelijk is voor een ieder die tot Hem vlucht.

We moeten ondertussen niet vergeten dat Paulus dit alles schrijft met het oog op ons bidden. We moeten bidden voor alle mensen, omdat God wil dat zondaren zalig worden. Dat verlangen van de Heere moet ook ons verlangen zijn en onze gebeden richting geven. Dan mogen we vurig bidden: 'Heere, schenk ook hem, schenk ook haar uw genade!'

De juiste houding in de gemeente

Ook in de verzen 8-10 gaat Paulus vermoedelijk in op misstanden in de gemeente. Het was blijkbaar de gewoonte dat mannen baden met opgeheven handen. Met die gebedshouding heeft de apostel duidelijk geen enkel probleem. Hij legt er wel de vinger bij dat men dan *heilige* handen moet opheffen en dat er van *'toorn en meningsverschil'* geen sprake mag zijn. Ruzie maken en bidden gaat niet samen. Onder vrouwen in de gemeente kwam het blijkbaar nogal eens voor dat er meer verlangen was om indruk te maken met uiterlijke schoonheid dan met een godvrezend leven, gesierd met goede werken. Ook dit moet anders.

De plaats van de vrouw in de gemeente

De laatste vijf verzen van hoofdstuk twee zijn, zeker in onze tijd, nogal omstreken. Paulus verklaart daar in vers 12 met apostolisch gezag dat hij niet toestaat dat een vrouw onderwijs geeft of de man overheerst (je kunt ook vertalen: 'gezag over de man uitoefent').

Veel uitleggers denken dat ontwikkelingen in Efeze de aanleiding zijn geweest voor dat wat Paulus hier schrijft. Veelal vermoedt men dat er in de gemeente sprake was van een soort feministische golf, mogelijk onder invloed van de dwaalleraars. De bevrijdende boodschap dat mannen en vrouwen op gelijke wijze delen in de genade (Galaten 3:28) kan daarbij ook een rol hebben gespeeld. Het vermoeden is nu dat een aantal vrouwen voor zichzelf de onderwijzende en leidinggevende rol opeiste binnen de gemeente. Paulus maakt echter duidelijk dat dit tegen Gods bedoeling ingaat. Uit het feit dat Paulus' woorden samenhangen met de toenmalige situatie in Efeze trekken sommigen de conclusie dat dit gedeelte geen betrekking heeft op onze situatie vandaag. Dit is echter niet vol te houden als je ziet hoe Paulus zijn vermaning onderbouwt. Hij grijpt terug op de schepping en de zondeval. De manier waarop de Heere man en vrouw geschapen laat iets zien over de bedoeling die Hij met hen heeft. Man en vrouw zijn volkomen gelijkwaardig, maar de Schrift maakt telkens weer duidelijk dat zij wel een verschillende rol hebben gekregen.

Het moederschap als waardige levensinvulling

Vers 15 is een buitengewoon lastig vers. Het lijkt het beste om ook hier aan te nemen dat misstanden in de gemeente de achtergrond vormen. Er zijn aanwijzingen in de brief dat de 'feministische golf' die er in de gemeente

was tot gevolg had dat sommige vrouwen neerkeken op het moederschap en op het zorgen voor gezin en familie. We vinden verschillende keren aansporingen die erop wijzen dat dit het geval was (1 Timotheüs 5:4,8,13-16). Vermoedelijk is Paulus' punt dat het moederschap een hoge en Bijbelse roeping is en een waardige invulling van het leven in Gods dienst.

Duidelijk is in ieder geval dat Paulus het baren van kinderen nooit als een soort alternatieve weg naar het heil kan afschilderen. Dat een mens alleen door genade zalig kan worden, is de boodschap waar heel zijn bediening om draait. Het komt aan op geloof in het volbrachte werk van Christus. Het leven uit geloof krijgt vervolgens echter wel gestalte in een weg van levensheiliging en dienst aan de Heere. De vraag is daarbij: waartoe roept God mij? In dat kader lijkt Paulus in vers 15 te willen benadrukken dat het moederschap een waardige levensinvulling is. Natuurlijk zijn er vele vrouwen die geen kinderen ontvangen en die misschien ook wel niet trouwen. De Heere gaat met hen een andere weg. Voor iedereen (vrouwen én mannen) geldt uiteindelijk dat hun levensweg er een zal moeten zijn van 'geloof, liefde en heiliging gepaard met bezonnenheid'.

Gespreksvragen:

1. Bidden wij voor alle mensen, of beperken wij ons ook vaak tot ons eigen kringetje? Waarom?
2. Bidden wij voldoende voor de overheid? Hindert het ons in onze voorbede dat velen die over ons gesteld zijn niet van de Heere en Zijn Woord willen weten?
3. Wij bidden vaak veel te weinig vurig om de bekering van hen die Christus niet kennen.

Hoe zou dat komen? Is ons verlangen dat zondaren zalig worden te klein? Zo ja, hoe zou dat kunnen groeien?

4. Herkennen wij het dat toorn en meningsverschil het gebeds- en gemeenteleven kunnen vertroebelen?
5. Wat vinden we van de volgende stelling:
Wat Paulus van Godswege schrijft in 1 Timotheüs 2:11-14 geeft de mannen binnen de gemeente een verantwoordelijkheid waar ze

niet voor mogen wegduiken. Duiken wij misschien te makkelijk weg? Heeft dit ook iets te maken met de roeping tot het ambt?

6. Het lijkt erop dat een negatief beeld van het moederschap de achtergrond vormt voor vers. 15. Roept dat herkenning op in onze dagen? Hoe is dat met het vaderschap? Voor de vaders onder ons: geven wij het vaderschap altijd het gewicht dat het hebben moet?

Ds. P. van der Kraan

• *Onder een vergrootglas*

Heeft het COGG toekomst?

COGG

COGG – vier letters die staan voor Contact Orgaan van de Gereformeerde Gezindte, een orgaan dat de kleine oecumene in Nederland wil dienen. Kleine oecumene, in tegenstelling tot wat aangeduid werd als de grote(re) oecumene. Die wilde accolades slaan tussen Rome en de Reformatie – al is het daar nooit echt van gekomen, op wat incidentele kruisbestuivingen na – en (in een latere fase) tussen de grotere kerken van de Nederlandse reformatie. Een gebeuren dat tenslotte is uitgemond in het Samen op Weg-proces en het ontstaan van de Protestantse Kerk in Nederland.

Kleine oecumene wordt het eerstgenoemde proces ook genoemd omdat het (zeker na vertrek van de voormalige Gereformeerde Kerken uit het COGG, begin deze eeuw) de kleinere kerken van de stam van de Nederlandse reformatie betreft, de zogenaamde gereformeerde gezindte. Hoewel ook weer niet alle kerkelijke denominaties van de gereformeerde gezindte in het COGG participeren: de Gereformeerde Gemeenten in veelvoud laten het officieel

afweten, ook al participeren enkele deelnemers uit deze kerken op persoonlijke titel in het COGG. Als u vervolgens daarbij ook nog bedenkt dat enkele vertegenwoordigers van het COGG niet namens hun kerk, maar namens een richtingenorganisatie (zoals de Gereformeerde Bond, de Confessionele Vereniging en het Confessioneel Gereformeerd Beraad) aanwezig zijn, hebt u een aardig beeld van hoe het COGG eruitziet.

Verlangen

Van oktober 2002 tot medio 2018 heb ik het COGG als voorzitter mogen dienen. De eerste pogingen om een overlegorgaan voor de gereformeerde gezindte te starten, dateren echter al van langer geleden. Vrij kort na de Tweede Wereldoorlog ontstond in de Nederlandse samenleving een breed gedragen verlangen om in maatschappelijk en kerkelijk opzicht niet langer naast en los van elkaar te functioneren, maar waar dat mogelijk was bruggen te slaan. Wellicht is dit verlanger er de oorzaak van geweest dat de generale synode

van de Christelijke Gereformeerde Kerken in 1947 een deputaatschap van eenheid onder gereformeerde belijders benoemde. Het zou echter nog tien jaar duren voor er (op 14 januari 1957) een overleg van start ging van vertegenwoordigers van vijf kerken die zich rekenden tot de gereformeerde gezindte – een overleg dat luisterde naar de naam ‘Gereformeerd Convent in oprichting’. Deze naam werd (vanwege de toevoeging ‘in oprichting’) in 1963 gewijzigd in Contact Orgaan van de Gereformeerde Gezindte.

Vervuld verlangen?

Na ruim 60 jaar mag de balans wel worden opgemaakt en de vraag worden gesteld wat er van dat verlangen naar eenheid is vervuld. De eerlijkheid gebiedt te zeggen dat het verlangen niet tot gewenste eenwording heeft geleid. In tegendeel is de versplintering alleen maar toegenomen. Het palet van de gereformeerde gezindte werd steeds veelkleuriger. Die afhaakten van de Gereformeerde Kerken Vrijgemaakt gingen verder onder het vaandel van de Nederlands Gereformeerde Kerken. En die zich niet konden verenigen met het ontstaan van de Protestantse Kerk in Nederland gingen verder als Hersteld Hervormde Kerk (als zij van hervormde stam waren) en als Voortgezette Gereformeerde Kerken (als zij van gereformeerde huize kwamen). De versplintering zette zich alleen maar door. En waar het komt tot vormen van samenwerking en gestalten van eenwording dringt zich de vraag op of één en ander niet vloeibaar wordt onder de druk van de moderne tijdgeest en de voortgaande secularisatie. Beide gaan immers ook aan de gereformeerde gezindte niet voorbij.

Vraag

De vraag dringt zich op wat na zoveel desillu-

sie het COGG nog steeds op de been houdt. Het antwoord op die vraag is voorbehouden aan toekomstig historisch en sociologisch onderzoek. En dat antwoord zal toch wel meer inhouden dan het parool: ze kunnen niet zonder elkaar en ze kunnen niet met elkaar. Maar we willen niet slechts omzien, we willen vooral vooruitkijken. De vraag is immers of het COGG toekomst heeft. Dat antwoord hangt af van allerlei factoren, waarvan een groot deel niet is te overzien omdat voor ons verborgen is wat op kerkelijk gebied allemaal aan toekomstige ontwikkelingen kan voorvallen – gebeurtenissen die de gereformeerde gezindte uiteen kunnen drijven of juist tot eenheid kunnen brengen. Los daarvan zijn er wel enkele factoren die we zelf in de hand hebben en die medebepalend zijn voor de inkleuring van de toekomst van het COGG. Ik noem (in alle voorlopigheid) twee zaken die ongetwijfeld van invloed kunnen zijn voor de toekomst van het COGG. Dat geldt enerzijds de manier waarop we met elkaar spreken en anderzijds de zaken die de agenda bepalen. Wat bedoel ik precies?

Manier van spreken

Ik kan me niet aan de indruk onttrekken dat de manier van omgaan met elkaar de laatste jaren nogal vrijblijvend is geweest. We spraken met elkaar, maar (ver)maanden we elkaar zo nodig? Het thema van de op 11 april gehouden conferentie was niet zonder reden ‘Wat is gereformeerd?’ Zorgelijke ontwikkelingen binnen de gereformeerde gezindte gaven aanleiding om die vraag te stellen. Niet alleen op 11 april jl., maar bij de voortduur. ‘Gereformeerd’ is uitgangspunt, maar ook doel waarheen we onderweg zijn. Belangrijk is dat anderen ons de vraag stellen of we wat dat betreft nog op koers liggen. Onder de druk van

de tijdgeest kunnen er zomaar koersafwijkingen plaatsvinden die je zelf soms niet of nauwelijks waarneemt. Laten we elkaar binnen de gereformeerde gezindte op de huid zitten, elkaars nieren proeven. Niet om elkaar te kunnen afschrijven; juist om elkaar zo mogelijk in het gereformeerde spoor te houden.

Agenda

Als huiswerk gaf drs. C. Blenk het COGG

mee om in de nabije toekomst opnieuw de kerkvraag te agenderen. In het verleden heeft de vraag naar het kerkelijk standpunt meer dan eens voor vuurwerk gezorgd op COGG-bijeenkomsten. Het ging ergens over en je wist van elkaar waar je stond. Wellicht dat de afwezigheid van de kerkvraag tot een zekere gelatenheid heeft geleid. In ieder geval is er na 60 jaar nog steeds werk aan de oecumenische winkel.

Ds. J.P. Nap

• *Dordtse Leerregels*

Geloven als gave van God

Lezen: Dordtse Leerregels, hoofdstuk 3/4, paragraaf 8-13

God geeft de zaligmakende genade door de kracht van Zijn Heilige Geest en door Zijn Woord, namelijk de bediening van de verzoening, dat is het Evangelie aangaande de Messias. Dit lezen we in de voorafgaande paragraaf, III-IV, 6.

Wat de Geest en het Woord daadwerkelijk doen, komt vervolgens aan de orde.

Ernstig geroepen

Wie door het Evangelie geroepen wordt tot geloof en bekering, wordt in alle ernst geroepen. Het is de Heere aangenaam dat de geroepen tot Hem komen. En wie tot Hem komt, ontvangt de rust van de ziel en het eeuwige leven. De ernst van de roeping klinkt in woorden als van Paulus tot de stokbewaarder: Geloof in de Heere Jezus Christus en u zult zalig worden. Ook tot ons komt deze ernstige roeping Gods: Zie het Lam van God dat de zonde van de wereld wegneemt. Wat zullen we daarom serieus

zijn met de kerkgang en het omgaan met Gods Woord en het onderzoek daarin op de mannenvereniging.

Komen en niet komen

Dit zijn twee reacties op de ernstige roepstem van God. Maar waar komt nu dit verschil vandaan? Het niet komen tot God is niet de schuld van het Evangelie, maar van de geroepen zelf. Zij willen niet. Zij mogen zich niet verschuilen achter hun onmacht of niet uitverkoren zijn. Onze leerregels verwijzen naar Jezus' gelijkenis van het zaad om dit duidelijk te maken. Het zaad van het Woord is goed, maar sommigen laten zich meer door zorgeloosheid leiden dan door het Woord. Anderen door wellusten van de wereld en dergelijke. Door eigen schuld komt het niet verder dan een historisch geloof, wondergeloof of tijdgeloof. Anderen die geroepen worden door het Evangelie, komen wel tot God en bekeren zich. Dit

moeten we niet aan die mensen toeschrijven maar aan God. Hij verkiest hen niet alleen, maar roept hen ook krachtadig en begiftigt hen met geloof en bekering. Wij mogen het geloof dus niet aan onszelf toeschrijven. Dus niet: Ik heb voor Jezus gekozen, ik heb me bekeerd, en toen kwam God in mijn leven. Je hoort ook wel eens zeggen: Je moet je voor de Geest openstellen. Maar ook dan wordt teveel op rekening van de vrije wil geschreven.

Hebben we dan geen eigen verantwoordelijkheid?

De remonstranten beklemtoonden die steeds. Zij deden dit om te kunnen benadrukken dat iemand die niet gelooft echt door eigen schuld verloren gaat. Dit kunnen we wel met hen eens zijn. Zo hebben we elke vorm van lijdelijkheid uit te bannen. Maar zij schoten door. Hun leer was niet tot eer van Gods genade, maar ten koste ervan. Zij wilden het verstandelijk rond krijgen: als je door eigen verantwoordelijkheid verloren gaat, moet die verantwoordelijkheid ook doorslaggevend zijn in het zalig worden. Tegenover deze logica houden onze Dordtse vaders vast aan het bijbelse belijden over verloren gaan door eigen schuld en behouden worden door genade. God grijpt mij door Zijn verkiezende liefde in mijn hart, opdat ik - niet mijn maar - Zijn deugden zal verkondigen.

Bekering en wedergeboorte

Vanaf paragraaf 11 wordt de bekering die het gevolg is van de ernstige roeping door het Woord en de Geest nader uitgelegd. Het gaat hier om de eerste bekering, de wedergeboorte, in paragraaf 13 ook levendmaking genoemd. Deze gebeurt zonder ons in ons. Zoals een baby geboren wordt. Hij doet het niet zelf. Zo gaat het hier om een zeer zoete bovennatuurlijke werking van God. Daarbij wordt het

verstand door de Heilige Geest verlicht. Dat is nodig, omdat we van nature geen verstand hebben van de dingen die van de Geest van God zijn. Maar de Geest doet ons die verstaan: wat zonde tegen God is, wie Christus voor zondaren is. Maar ook het hart en de wil worden er bij betrokken.

Ons harde hart wordt vermurwd, zeg maar zacht gemaakt. Er komt een vlezen hart. Er komt liefde tot de Heere; en die was er van nature beslist niet. Vooral wordt nadruk gelegd op de verandering in de wil. Dit is mede door de discussie met de remonstranten. Evenals Erasmus pleitten zij voor een vrije wil. Onze vaders echter beleden in de lijn van Luther een geknechte wil: onze wil is aan de zonde gebonden. Maar in de wedergeboorte of bekering gaat de Geest onze wil vernieuwen, zodat je met Paulus in Rom. 7 gaat zeggen: het goede dat ik wil... en het kwade dat ik niet wil... Ook al laat Paulus eveneens merken dat er geestelijke strijd is en blijft. Opmerkelijk vind ik dat de werking van de Geest een zoete en zelfs zeer zoete werking genoemd wordt. We weten immers ook wel dat de werking van de Geest tegen de natuurlijke mens in gaat. Om je zonde en ellende te leren kennen is niet echt zoet. Daar is ook vaak veel overtuigingskracht van de Geest voor nodig. Toch is Zijn werking zoet, omdat Hij de wil verandert. Vernieuwt. Onze wil gaat willen wat de Heere wil. En dat je gewonnen geven aan de Heere is zeer zoet: Heere, Uw wil die alleen goed is... Herkent u dat?

Niet begrijpen en toch geloven

Die laatste vraag blijft nog even nagalmen: Herkent u dat?

Vaak zijn er mensen in de gemeente onzeker over hun wedergeboorte. Ben ik zelf maar niet begonnen? Wie kan zichzelf peilen? Het

is alsof onze vaders ons al horen tobben en zuchten. En zij roepen ons pastoraal bewogen toe, dat wij de wijze van deze werking in dit leven niet ten volle kunnen begrijpen. Het komt er op aan, dat wij van harte geloven en de Zaligmaker liefhebben. Dit zijn vruchten van het werk van de Geest. Geen voorwaarden vooraf. Maar gevolgen.

Zekerheid van het geloof wordt niet ontvangen door naar zichzelf te kijken. Ook niet door op je geloof te vertrouwen. Maar door het oog van onze ziel gericht te houden op

Gods genade en de Heere Jezus Christus. Op Hem Die volkomen terecht heet de Overste Leidsman en Voleinder van het geloof. In het geloof gaat het om de verbinding met Christus. En zo deel aan Hem krijgen en aan al Zijn schatten en gaven.

Hebt u Mij lief?, vraagt Christus. Laat dan ons antwoord zijn: Ja, Heere, U weet alle dingen, U weet dat ik U liefheb. Dát is het: de genade van God van harte geloven en mijn Zaligmaker liefhebben.

Ds. A. Snoek

● *Lezing*

Prediking in het spoor van Dordt (1)

Over de prediking is de laatste tijd veel nagedacht, geschreven en verwerkt in de vorm van cursussen. Kerkbreed wordt er over nagedacht en gesproken. Hopelijk ook nagesproken, want dan mag de preek wat uitwerken en aanzetten tot het zoeken van en leven met de Heere. Ten onzent timmert Aeropagus (IZB) al heel wat jaren aan de weg. Veel predikanten maken er gebruik van voor de Permanente Educatie. De Gereformeerde Bond gaf een boekje uit *Instrument van de Geest, Gedachten over hervormd-gereformeerde prediking* (2016). Naast de manier en vorm van preken wordt ook het inhoudelijke aspect aan de orde gesteld. Schriftuurlijk-bevindelijke prediking is vanaf de tijd van de Reformatie in Nederland tot grote zegen geweest. Het geloof in de Heere Jezus Christus wordt ter sprake gebracht, maar ook wie de gelovige is en het geloven is en gebeurt. We spreken dan over voorwerpelijke en onderwerpelijke prediking. De tekst dient ook toegepast te worden op

hart en leven van de hoorder voor het leven van iedere dag.

Bij de voorbereidingen voor een Bijbelkring over de brieven van de apostel Johannes trok een woord mijn aandacht. Het woord 'kanselgeboefte'. Het stond tussen aanhalingstekens. Ds. J. Belder, de schrijver van *De brieven van Johannes in 12 bijbelstudies*, trok enkele lijnen vanuit de brieven van Johannes naar onze tijd. Toen en nu waren en zijn er dwaalleraars die de inhoud van Gods Woord ten dele of eenzijdig belichten. Of het nu gaat over de persoon van Christus, over de werkelijkheid van de zonde, over het woord liefde. Kanselgeboefte dat op de een of andere manier niet de volle raad van God verkondigt, dat iets achterwege laat wat ook gezegd moet worden. Het noopt de prediker tot zelfonderzoek en doet de ouderlingen wacht houden bij de bediening van het Woord in de gemeente van Christus. De Leerregels van Dordt (DL) geven o.a.

inhoud aan Romeinen 8-11. Hoe zullen zij geloven indien zij niet horen? Maar, wat moeten zij dan horen? Wat is het publiek dat luistert? Er zijn de eeuwen door veel dwalingen geweest over wie wat doet? De genadeleer en dienovereenkomstig het ware geloof en de werkelijke zaligheid van de hoorder zijn in het geding. En wanneer het gaat over Gods vrije genade, de oproep tot geloof, het onweerstandelijke werk van de Heilige Geest, de gebonden wil die door God wordt bevrijd, opdat wij gaan willen wat Hij wil, het zijn stuk voor stuk thema's die de eeuwen door terugkeren. Augustinus kreeg het aan de stok met de Ierse monnik Pelagius; Luther botste hierover met Rome en Erasmus; de Dordtse vaders, de contraremonstranten genoemd, wezen de weg in het conflict tussen Gomarus en Arminius. Aanhangers van laatstgenoemde werden afgezet. En heden horen wij in tal van liederen de ik-geloof-toon. Ik beslis daarin. Als was het de boodschap van de radiospotjes van de Remonstrantse Broederschap: geloven begint bij jezelf! Echter, er is meer te noemen waartegen de prediking dient in te gaan en te waarschuwen en zorgvuldig te formuleren. Ik denk dan de eenzijdige gedachten over God, Die Vader is, altijd voor je zorgt, en altijd en overal met je meegaat. Je gelooft in Jezus, maar hebt geen dagelijkse strijd meer tegen de zonde. Hij heeft de wet volbracht en we moeten ons er druk over maken wat wel en niet kan en mag.

Wat is het daarentegen en daartegenover heilzaam om de Dordtse Leerregels grondig te lezen en in de verkondiging als een leesregel van de leer naar de godzaligheid te laten terugkomen.

In deze inleiding wil ik daarom kort ingaan

op enkele aspecten van prediking, vervolgens hoe de sporen van Dordt daarin mogen doorklinken. Tenslotte, wat kan de prediking nu bedreigen.

1 Prediking, enkele aspecten

In Romeinen 10 lezen we over het horen naar de verkondiging. Paulus gebruikt er twee woorden voor. In Romeinen 10:16 komt het woordje *akooè* naar voren, wat betekent: het gehoorde! Geloof is immers uit het gehoor! Prediking is dan ook spreken namens God; wat in de voorbereiding zelf gehoord is ook ten gehore brengen. Het andere woord dat veel gebruikt wordt is *kerugma*, de boodschap van de heraut van de koning. Alzo zegt de Koning. Hij spreekt slechts wat hem is opgedragen te zeggen. Prediking is van Hogerhand opgelegd. God heeft een goede en blijde boodschap voor mensen die Hem de rug hebben toegekeerd. Hij zendt in Zijn goedheid verkondigers daarvan. Tot wie Hij wil en waar.

Boodschap van de koning. Horen is bijbels gezien ook verbonden met gehoorzamen, opvolgen, gevolg geven aan. De boodschap klinkt niet in het luchtledige, maar gaat gepaard met bevel van geloof en bekering. De DL behandelen allerlei aspecten van de verkiezende God, maar geven geen aanleiding tot een prediking dat mensen zou doen verworpen tot stokken en blokken.

De dragende grond is overduidelijk het heilgeheim van God. Die God tevoren heeft verordineerd, heeft Hij ook geroepen ... (Romeinen 8:29-30). God is de Roepende. Juist dát wil Dordt aan de hand van Romeinen naspreken. Hij roept en nodigt bij monde van Zijn dienstknechten tot het heil in Christus. De Heere heeft geen lust in de

dood van de zondaar, maar daarin dat hij/ zij zich bekeert en leeft. Tegelijkertijd, 'Ik zal het stenen hart wegnemen en u een hart van vlees geven'. Tegelijkertijd, 'Ik doe het niet om uwentwil, maar omwille van Mijn grote en heilige Naam'. De eerste stem van God na de zondeval was naar de mens gericht. Adam, waar ben je? Dat is confronterend en ontdekkend, dan kom je letterlijk en geestelijk naakt voor God te staan. Er is wel wat gebeurd! Maar het is ook vertroostend, reddend, dwars door de dood hoopgevend. Want God wees in het Paradijs op de eerste belofte. Echter, zalig worden is Zijn werk, van begin tot eind. Dat is genade, dat moet genade blijven. Daar komt niets op rekening van de mens. Wie goed beseft wat er gebeurd is in het paradijs, zal de verkiezing in Christus met beide handen aannemen. Geen muur, maar een poort! In Christus: 'Ik ben de Deur.'

Prediking heeft een adres. Het is goed te blijven belijden hoe de Schrift de mens ziet. Regelmatig staan op geboortekaartjes regels van een lied: Je bent een parel in Gods hand. Niet op voorhand en voetstoots. Een zegen wanneer een kind in de weg van het verbond wordt geboren, in een christelijk gezin, in een kerkelijke gemeenschap, maar een kind van Abraham is ook een kind van Adam van nature. We genieten wel voorrechten, maar dát maakt ons niet tot een echt kind van God. Van nature zijn we onbekwaam tot enig geestelijk goed en geneigd tot alle kwaad. In zonde ontvangen en in ongerechtigheid geboren. De hoorder is of nog onbekeerd, of zal voortgeholpen dienen te worden in het afleggen van de oude mens en opstaan in de nieuwe mens, maar dan zo dat Christus geschonken blijft volkomen tot heil, rechtvaardiging en heiliging.

Prediking is een aangelegen zaak in en voor de gemeente van Jezus Christus. In onze tijd is een verschuiving te constateren van het inhoudelijke naar het goed en mooi geformuleerde, en van het geloven op grond van het Woord naar het geloof op grond van het gevoel. Van de eerste christengemeente in Jeruzalem wordt gezegd dat zij volharden in de leer van de apostelen. Wat Gods Woord zegt is richtsnoer voor het geestelijk en maatschappelijk leven. De prediking is dringend nodig. Het mensbeeld dat de Heere ons in Zijn Woord schetst is die van een gevallen en in zichzelf verloren mens. Een mens die wel tot eer en verheerlijking van de Schepper is gemaakt. Er is niemand die God zoekt, er is niemand die goed doet. Niet tot een toe. Wat een zegen is daarom de prediking. De Heere maakt gebruik van mensen die Hij roept. Ze zijn en blijven mensjes – zoals Johannes Calvijn het uitdrukt – 'uit het stof verzezen'. Toch wil de Heere hen in Zijn dienst stellen, opdat de bazuin van het Evangelie tot klinken wordt gebracht. Echter, die bazuin dient wel een helder geluid te geven. Nogmaals: het geloof is uit het gehoor van het gepredikte Woord. God gebruikt de dwaasheid van de prediking. Een prediking die leer en leven ter sprake brengt, op tafel legt en poogt in de harten in te drukken. Het is uitdrukkelijk bevel van de Zaligmaker Zelf. Hij zond Zijn discipelen uit om alle volken tot Zijn discipelen te maken, hen te dopen, en hen ook te leren onderhouden alles wat Ik u geboden heb. Dat hadden de discipelen al meer gedaan. Twee aan twee werden zij uitgezonden om

Om niet meer te noemen, preken is de mensen bewegen tot het geloof in de Heere Jezus Christus, gebiedender- en biddenderwijs (2 Korinthe 5:10-21). De woorden die gespro-

ken moeten worden hebben een achtergrond aan de ene kant van Gods welbehagen en welmenend aanbod van genade. Maar ze is ook nodig vanwege onze diepe val in Adam. De mens luisterde en luistert liever naar de duivel. Met als desastreus gevolg dat wij horende doof zijn en ziende blind. Van huis uit kan de verkondiging van de zeer blijde boodschap voor zondaren niet landen. En toch preken, alsof Christus door ons bad (vers 20). Prediking heeft niet alleen de belofte, maar is ook het gebed van de Zaligmaker Zelf: 'En Ik bid niet alleen voor dezen, maar ook voor hen die door hun woord in Mij zullen geloven' (Johannes 17:20). Een geweldige zegen dat de Heere Zijn discipelen niet zomaar roept om de velden te oogsten. Hij wrocht toen en werkt nu ook mee. Door Woord en Geest.

• *Organisatienieuws*

Wijzigingen adresboekje 2015

De volgende wijzigingen in "het Adresboekje" doorvoeren:

- 1) de MV "Calvijn" te Gorinchem (blz. 4) heeft een nieuwe secretaris: dhr. J.W. Meijer, Zwaanswal 23, 4201 MK Gorinchem.
- 2) de MV "Paulus" te Lienden (blz. 39) heeft een nieuwe voorzitter: dhr. J.D.den Otter, Parkstraat 28, 4021 CB Maurik.

Met vriendelijke dank voor uw medewerking,
Ds. J. van Dijk, secr
e-mail: ds.j.vandijk@hetnet.nl

Voor al onze activiteiten zie onze agenda
op www.hervormdemannenbond.nl

1e voorzitter: Ds. J.H. Lammers
Pelikaan 34, 2986 TB Ridderkerk
T 0180 424636 • j.h.lammers@hetnet.nl

2e voorzitter: Ds. J.P. Nap
Havikshorst 11, 3871 JK Hoevelaken
T 033 2584004 • dsjpnap@hetnet.nl

1e secretaris: Ds. J. van Dijk
Callunalaan 12, 6721 HA Bennekom
T 0318 304955 • ds.j.vandijk@hetnet.nl

2e secretaris: Dhr. C.D. Groenendijk
Koolmees 35, 2986 VB Ridderkerk
T 0180 423817 • c.d.groenendijk@hetnet.nl

1e penningmeester: Dhr. C. Oosterom
Jan van Aemstelstraat 7, 3411 XK Lopik
T 0348 551496 •
accountant.c.oosterom@planet.nl

2e penningmeester: Dhr. J. van Capelleveen
Valleistraat 60, 3901 RT Veenendaal
T 0318 516930 • jvancapelleveen@solcon.nl

Lid: Ds. E. de Mots (Redactie-adres)
Joh. Willem Frisostraat 38, 7462 GX Rijssen
T 0548 519549 • e.de.mots@solcon.nl

Lid: Ds. J.M. Molenaar (Themadagen)
Vossenakker 2, 6711 CZ Ede
T 0318 307748 •
ds.jmmolenaar@hervormdede.nl

Lid: Ds. A. Snoek (Verdiepingsconferentie 23+)
Kerkstraat 8, 4041 XB Kesteren
T 0488 723120 • asnoekvdm@solcon.nl

Overlijdensberichten:
J. Bout & Zn., Postbus 3, 1270 AA Huizen
E info@boutdruk.nl (o.v.v. Herv. Vaan)
Mutaties: Schriftelijk melden aan het Bondsbureau
Bestuurswiz. moeten naar de 1e secretaris

• Boekbesprekingen

“De brieven van Johannes”, geschreven door ds J. Belder. Uitgeverij: Groen te Heerenveen, blz. 152. Prijs: € 12,95. Collega J. Belder behandelt de drie brieven van Johannes in de vorm van 12 Bijbelstudies. Elk hoofdstuk

eindigt met tien vragen. Aan de hand van die tien vragen kan de stof goed doorgesproken en doordacht worden. De onderwerpen zijn o.a.: als Jezus er toch niet was; let op je tijd; de christelijke hoop; slik niet alles voor zoete koek. U krijgt in dit boekje onderwijs uit God Woord voor uw persoonlijk geloofsleven, om te leren wat het verschil is tussen schijn en zijn, het herkenningspunt voor een valse geest, over een vruchtbaar leven tot eer van God en tot zegen van anderen, over de kracht en betekenis van het gebed. Ik zal niet meer opnoemen, maar neem en lees het boekje zelf. U zult er zeker, als u tevens bidt om de Heilige Geest, persoonlijk en met elkaar op een kring door opgebouwd worden in de liefde. Doet er uw winst mee. Hartelijk aanbevelen!
JvD

Aad van Toor, **Nu het ouderdomt**. Scheerlicht over het leven van ds. A. Beens, uitgeverij De Banier te Apeldoorn, 2017, 279 blz., prijs € 16,95.

Vlot leest het boek weg. Het prikkelt enerzijds de nieuwsgierigheid om in de keuken van het hart van een predikant te kijken, anderzijds stemt het tot nadenken over welke hoogten en diepten zo'n leven kan gaan. Het is niet zo gebruikelijk om tijdens het leven van een predikant reeds een biografie te laten verschijnen. Een terugblik op het leven van ds. A. Beens. Geboren en getogen in Genemuiden, de jonge jaren en het ‘zijn in de dingen des Vaders’. De roeping tot het ambt, de studietijd, de diverse beroepen, gemeenten en gemeenteleden passeren de revue. De droeve scheuring onder broeders en zusters van hetzelfde huis bij de vorming van de PKN. Wat een neerslag op en weerslag in het leven dit kan bewerken. Echter, ook de wielslag omhoog. Ik zal God, mijn God, de Heere van de Kerk, nog loven. Die terugblik doet beseffen waar toen om druk werd gemaakt of hoe na rijping in het leven een andere beslissing beter zou zijn

geweest. Mijmeringen ook over straks. Als mens vallen we weg. Ook predikanten. Maar om door Gods genade uitzicht te hebben op het straks, waar er Eén Herder en één kudde zal zijn, uit alle geslachten. Tussen alles door kernachtige uitspraken van die en gene. Uit professorenmonden en vanuit harten van de eenvoudigen die kind aan Huis waren. Het tweede deel van het boek, kleiner in omvang, maar minstens zo belangrijk in de rijke gedachten over ambt en prediking, over de kerk en haar belijden. De inhoudsopgave alleen al laat je snel doorbladeren naar wat het oog in eerste instantie trekt, maar het beste is te beginnen op pagina 1. Graag wil ik het boek aanbevelen aan kerkenraden en andere belangstellenden die de bediening en dienaren van het Woord een warm hart toedragen. Predikanten en proponenten niet minder. Wat kan het stormen in het hart, gemorrelt worden aan het ideaal kerk, maar ook hoe de Heere door alles heen de weg wijst van gemeente naar gemeente tot in de donkerste perioden van melancholie de route bepaalt en de weg wijst. Het heeft bij de schrijver dezes enorm veel herkenning opgeroepen.

A. Snoek

• Overlijdensbericht

*In God is mijn heil en mijn eer;
mijn sterke rots, mijn toevlucht is in God.*
Psalm 62 vers 8

Op 6 april hoorden wij het droeve bericht van het overlijden van ons gewaardeerd lid

HENK KLOOSTERMAN

Het onderzoek van Gods Woord had zijn warme belangstelling.
Met dankbaarheid gedenken wij zijn trouw en betrokkenheid.

Wij bidden om troost en kracht van de Heere voor zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen.

Mannenvereniging ‘CALVIJN’

Genemuiden

• Foto-impressie Huishoudelijke Vergadering

Foto's: S. Uitbeijerse, Putten

Entree met koffie

De regelingscommissie

Ds. J.H Lammers

Eerste aanwezigen

Ds. J. van Dijk

Begroeting

Dhr. C. Oosterom

Ds. A. Snoek